

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
Departament Rolnictwa



Informacja sygnalna

Wyniki wstępne

Warszawa, 2010-09-24

BADANIE PRODUKCJI ROŚLINNEJ

**PRZEDWYNIKOWY SZACUNEK GŁÓWNYCH
ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH I OGRODNICZYCH¹⁾**

Rezultaty szacunku przedwynikowego produkcji głównych upraw rolnych i ogrodniczych w 2010 r. przedstawiają się następująco:

- zbiory zbóż ogółem szacuje się na ok. 27,3 mln t, tj. o 8,5% mniej w porównaniu do roku ubiegłego, natomiast o 2,0% więcej od średnich zbiorów z lat 2001-2005; w tym zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi szacuje się na ok. 25,5 mln t, tj. o 8,9% mniej od uzyskanych w 2009 r., natomiast o 2,9% więcej od średnich zbiorów z pięcioletki 2001-2005,
- zbiory rzepaku i rzepiku ocenia się na ok. 2,1 mln t, tj. o 16,4% mniej od zbiorów uzyskanych w roku ubiegłym, natomiast o 77,2% więcej niż w pięcioleciu,
- zbiory ziemniaków ocenia się na 9,8 mln t, tj. o 1,3% więcej od zbiorów uzyskanych w 2009 r., natomiast o 32,7% mniej od średnich zbiorów z lat 2001-2005,
- zbiory buraków cukrowych szacuje się na ok. 9,7 mln t, tj. o 10,7% mniej od ubiegłorocznych i mniej o 20,8% od średnich zbiorów z lat 2001-2005,
- zbiory warzyw gruntowych ocenia się na ponad 4,2 mln t, tj. o 13,0% mniej w porównaniu do produkcji z 2009 r. ,
- zbiory owoców z drzew szacuje się na blisko 2,5 mln t, tj. o 20,5% mniej niż w rekordowym roku ubiegłym,
- zbiory owoców jagodowych szacuje się na ponad 0,5 mln t, tj. o 3,3% mniej od wysokiej produkcji uzyskanej w roku 2009.

¹⁾ Informacja zawiera wyniki drugiego w br. tzw. przedwynikowego szacunku plonów i zbiorów zbóż, rzepaku i rzepiku, ziemniaków, buraków cukrowych, II pokosu traw łąkowych, warzyw i owoców, opracowane na podstawie reprezentacyjnego badania plonów zbóż, szacunków, sprawozdawczości gospodarstw rolnych osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz ekspertyz rzeczoznawców terenowych i centralnych GUS, a także wartości wskaźnika zieleni opracowanego w Instytucie Geodezji i Kartografii.

Na wielkość produkcji roślinnej w bieżącym roku korzystny wpływ miały przede wszystkim:

- dobre wyrośnięcie i rozkrzewienie roślin zbóż ozimych oraz rzepaku i rzepiku w końcowej fazie wzrostu przed ich wejściem w stan zimowego spoczynku na jesieni 2009 r.;
- zwiększenie powierzchni uprawy kukurydzy na ziarno (o około 9,3 %);
- na ogół dobry stan zasiewów ozimych wiosną 2010 r.;
- brak opadów w lipcu oraz opady o charakterze burzowym w sierpniu (bez opadów deszczu o charakterze ciągłym), które hamowały rozwój zarazy ziemniaka, co korzystnie wpłynęło na stan plantacji ziemniaków w gospodarstwach małych, gdzie nie prowadzi się regularnej ochrony roślin;
- poprawiająca się struktura upraw ziemniaków w kraju oraz specjalizacja produkcji;
- dobre uwilgotnienie większości gleb lekkich, na których uprawiane są ziemniaki w mniejszych gospodarstwach;
- korzystanie z programów pomocowych UE przyczynia się do poprawy wyposażenia gospodarstw rolnych w nowoczesne, wysokowydajne maszyny, umożliwiające szybsze i precyzyjne wykonanie prac polowych.

Niekorzystny wpływ miały natomiast:

- niezbyt dobre warunki zimowania upraw ozimych (zaorano 1,3% zasianej powierzchni zbóż ozimych oraz 3,1% powierzchni zasianej rzepakiem i rzepikiem ozimym);
- zmniejszenie powierzchni zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w porównaniu do roku poprzedniego – o około 1,4%;
- chłody oraz znaczny nadmiar wilgoci w glebie w II połowie kwietnia i w maju, co powodowało opóźnienie siewów zbóż jarych, niezbyt dobre wschody oraz słaby wzrost i rozwój roślin w początkowej fazie wegetacji;
- przesiewy buraków cukrowych i niektórych gatunków warzyw gruntowych spowodowane nadmiernym uwilgotnieniem gleby;
- słabe działanie herbicydów w początkowym okresie wzrostu upraw (w kwietniu i na początku maja) spowodowane nadmiarem opadów;
- wtórne zachwaszczenie plantacji w dalszym okresie wegetacji spowodowane ekstremalnymi warunkami pogodowymi, a mianowicie częstymi gwałtownymi opadami deszczu, silnymi wiatrami, wysokimi temperaturami powietrza - uniemożliwiającymi zastosowanie chemicznego i mechanicznego zwalczania chwastów;
- ograniczony poziom nawożenia upraw;
- mniejsza ilość stosowanych przez rolników zabiegów agrotechnicznych w tym ochrony roślin i uprawek pielęgnacyjnych – brak możliwości wjazdu na podmokłe pola;

- stosunkowo niewielkie wykorzystanie w uprawie kwalifikowanego materiału siewnego i sadzeniakowego;
- prowadzenie zniw i sianokosów w trudnych warunkach atmosferycznych, co pogorszyło jakość zbieranego ziarna oraz zwiększyło straty (wyleganie zbóż oraz rzepaku i rzepiku, osypywanie się nasion z łuszczyń i porastanie ziarna);
- występujące w sierpniu intensywne opady deszczu, powodujące podtopienia pól i powodzie spowodowały, że w wielu gospodarstwach rolnych odnotowano dalsze straty w uprawach rolnych i ogrodnictwa oraz na trwałych użytkach zielonych.

W bieżącym roku do dwufazowego zbioru rzepaku i rzepiku ozimego przystąpiono lokalnie na początku lipca wykorzystując przejściowo korzystne warunki pogodowe. Nasilenie zbiorów zbóż obserwowano w II połowie lipca i w I połowie sierpnia, chociaż z informacji uzyskanych od terenowych rzeczoznawców GUS wynika że zboża zbierano jeszcze we wrześniu.

Zboża

Według szacunków rzeczoznawców terenowych GUS oraz sprawozdawczości z gospodarstw rolnych osób prawnych i jednostek nie posiadających osobowości prawnej **powierzchnia uprawy zbóż ogółem** (zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi łącznie z kukurydzą na ziarno, gryką, prosem i pozostałymi zbożowymi) wyniosła około 8,5 mln ha i była mniejsza od ubiegłorocznej o 1,2%, natomiast większa o 1,0% od średniej powierzchni z lat 2001-2005.

Plony zbóż ogółem oszacowano na 32,2 dt/ha tj. o 7,5 % niżej niż w 2009 r., zaś w porównaniu do średniej z lat 2001-2005 plony były wyższe o 0,9 %.

Zbiory zbóż ogółem szacuje się na 27,3 mln t, tj. o 8,5% niżej w porównaniu do ubiegłorocznych, natomiast więcej od średniej z lat 2001-2005 o ok. 0,5 mln t (o 2,0%).

Niższe od ubiegłorocznych zbiory wynikają przede wszystkim z niższych plonów oraz zmniejszenia powierzchni uprawy zbóż ogółem o 1,2% w tym zbóż intensywnych: pszenżyta (o 14,1%) i jęczmienia (o 3,3%). Natomiast powierzchnia zasiewów pszenicy wzrosła w porównaniu do ubiegłorocznych (o 2,6%).

Powierzchnię uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi szacuje się na ok. 8,1 mln ha, tj. o 1,4% mniej od zasiewów ubiegłorocznych, natomiast o 1,2% więcej od średniej powierzchni zasiewów z pięciolatki 2001-2005.

Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi szacuje się na 31,5 dt/ha, tj. o 7,6% mniej niż w 2009 r., natomiast o 1,9% więcej od średniej z lat 2001-2005.

Zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi szacuje się na ok. 25,5 mln t, tj. o 2,5 mln t (o 8,9%) mniej od ubiegłorocznych, natomiast o 0,7 mln t (o 2,9%) więcej od średnich zbiorów z lat 2001-2005, w tym:

- pszenicy na ok. 9,5 mln t, tj. o 3,3% mniej niż w 2009 r.,
- żyta na ok. 3,3 mln t, tj. o 12,1% mniej od uzyskanych w roku ubiegłym,
- jęczmienia na ponad 3,5 mln t, tj. o 11,0 % mniej od ubiegłorocznych,
- owsa na ponad 1,3 mln t, tj. o 4,9% mniej niż w 2009 r.,
- pszenżyta na ok. 4,1 mln t, tj. o 21,4% mniej od uzyskanych w roku ubiegłym,
- zbiory mieszanek zbożowych na około 3,8 mln t, tj. mniej od ubiegłorocznych o 2,4%.

Tabl. 1. Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory zbóż

Wyszczególnienie	2001 - 2005 ^{a)}	2009	2010 ^{b)}	
	w liczbach bezwzględnych			2009=100
Ogółem				
Powierzchnia w mln ha	8,4	8,6	8,5	98,8
Plony z 1 ha w dt	31,9	34,8	32,2	92,5
Zbiory w mln ton	26,8	29,8	27,3	91,5
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi				
Powierzchnia w mln ha	8,0	8,2	8,1	98,6
Plony z 1 ha w dt	30,9	34,1	31,5	92,4
Zbiory w mln ton	24,8	28,0	25,5	91,1

a) Przeciętne roczne b) Szacunek przedwiniowy.

Szacuje się, że **powierzchnia uprawy kukurydzy** przewidzianej do zbioru na ziarno wynosi ok. 299,5tys. ha, tj. o 9,3% więcej niż w roku ubiegłym, natomiast o 9,3% mniej niż średnia z lat 2001-2005.

Plony kukurydzy uprawianej na ziarno szacuje się na 56,5 dt/ha, tj. o 9,3% mniej niż w roku ubiegłym i o 1,7% mniej od średniego plonu z lat 2001-2005, a **zbiory** na ok. 1,7 mln t, tj. o 0,9% mniej niż w 2009 r. i o 11,0% mniej niż średnia z lat 2001-2005.

Według rzeczoznawców jakość ziarna zbóż ze zbiorów bieżącego roku jest gorsza od jakości zbiorów uzyskanych w roku ubiegłym. Na słabszą jakość ziarna zbóż wpłynęło porażenie roślin chorobami grzybowymi spowodowane nawracającymi opadami deszczu. Opady te uniemożliwiały przeprowadzenie ochrony plantacji, a także powodowały porastanie ziarna pod koniec żniw (szczególnie pszenżyta) i zwiększały jego wilgotność. Ziarno z

tegorocznych zbiorów miało na ogół gorsze parametry biochemiczne.

Żniwa rozpoczęto w lipcu. Z powodu opadów deszczu w III dekadzie lipca i w sierpniu zbiór zbóż był utrudniony. Szczególnie trudne warunki występowały w północno-zachodniej części Polski. Na części pól żniwa odbywały się jeszcze we wrześniu. W niektórych rejonach kraju zboża mogą pozostać niezebrane z powodu przedłużającego się braku możliwości ich mechanicznego zbioru. Dotyczy to w szczególności słabo plonujących plantacji znajdujących się na podmokłych polach. Ziarno z tegorocznych zbiorów często wymagało dosuszenia, zwłaszcza zbierane w końcowej fazie żniw.

Rzepak i rzepik

Szacuje się, że **powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku** ozimego i jarego łącznie wyniosła prawie 0,8 mln ha i była mniejsza o ok. 5,2% od ubiegłorocznej.

Plony rzepaku i rzepiku ocenia się na 27,2 dt/ha tj. o 3,6 dt/ha (o 11,7%) mniej od uzyskanych w 2009 r.

Zbiory rzepaku i rzepiku szacuje się na ok. 2,1 mln t, tj. o 16,4% mniej niż w roku ubiegłym.

Tabl. 2. Produkcja rzepaku i rzepiku

Wyszczególnienie	2001-2005 ^{a)}	2009	2010 ^{b)}	
	w liczbach bezwzględnych			2009=100
Powierzchnia w mln ha	0,5	0,8	0,8	94,8
Plony z 1 ha w dt	24,6	30,8	27,2	88,3
Zbiory w tys. t	1178,4	2496,8	2088,1	83,6

a) Przeciętne roczne b) Szacunek przedwzrostowy.

W bieżącym roku na niższe zbiory rzepaku i rzepiku wpływ miało zmniejszenie arealu uprawy rzepaku i rzepiku ozimego o ok. 6,2% (ocenia się, że areal zasiewów rzepaku i rzepiku jarego zwiększył się w porównaniu do zasiewów ubiegłorocznych o 29,3%), a także zmniejszenie plonowania rzepaku i rzepiku ozimego o 11,6% oraz rzepaku i rzepiku jarego o 8,2% w porównaniu do plonów ubiegłorocznych.

Na niższe plonowanie głównie rzepaku i rzepiku ozimego w bieżącym roku miały wpływ: niezbyt dobre warunki zimowania roślin rzepaku, niekorzystne warunki pogodowe w czasie kwitnienia rzepaku i rzepiku, niższy poziom nawożenia oraz niedostateczna ochrona przed chwastami oraz chorobami grzybowymi i szkodnikami, a także przedłużający się okres zbiorów rzepaku i rzepiku spowodowany opadami deszczu w III dekadzie lipca

i w sierpniu.

Do zbioru rzepaku i rzepiku rejonami przystąpiono w I dekadzie lipca. Na plantacjach, na których przeprowadzano zbiór dwufazowo obserwowano osypywanie się rzepaku i rzepiku z łuszczyn. Opady deszczu o charakterze burzowym rejonami powodowały wyleganie roślin rzepaku i rzepiku, co utrudniało zbiór i pogarszało jakość zebranych nasion.

Niekorzystne warunki dla zbioru rzepaku i rzepiku obserwowano lokalnie w północnych i północno-zachodnich rejonach kraju.

Ziemniaki

Korzystne warunki agrometeorologiczne wiosną 2010 r. pozwoliły na rozpoczęcie sadzenia ziemniaków w II dekadzie kwietnia. Jednakże sadzenie ziemniaków odmian średnio-późnych i późnych przeprowadzano w większości rejonów kraju w III dekadzie kwietnia i w pierwszych dniach maja. W II dekadzie maja rozpoczęły się wschody ziemniaków.

Dobre uwilgotnienie gleby w maju i czerwcu spowodowało, że ziemniaki gwałtownie przyspieszyły wzrost. Przedłużający się jednak okres intensywnych, występujących z dużą częstotliwością opadów deszczu, często o charakterze burzowym, powodował, że na niektórych plantacjach obserwowano nadmiar wilgoci w glebie. Lokalnie powodowało to gnicie zasadzonych ziemniaków i konieczność zaorywania plantacji.

Pod koniec czerwca na plantacjach obserwowano kwitnienie ziemniaków oraz intensywny wzrost roślin. Lipcowe upały i susza spowodowały zatrzymanie wzrostu i przedwczesne zasychanie naci części odmian wczesnych.

Częste, obfite opady w sierpniu przerwały suszę i przyczyniły się do intensywnego wzrostu późniejszych odmian ziemniaków, ale również powodowały utrudnienia we właściwej pielęgnacji plantacji. Silne wtórne zachwaszczenie i brak zabiegów pielęgnacyjnych nie sprzyjały dobremu plonowaniu ziemniaków odmian późnych oraz pogarszały jakość zbieranych bulw.

W bieżącym roku na uzyskane plony ziemniaków korzystny wpływ miało stosunkowo niewielkie porażenie plantacji przez zarazę ziemniaka oraz dobre uwilgotnienie większości gleb lekkich, na których zlokalizowane są największe arealy uprawy ziemniaków w Polsce.

Ocenia się, że **powierzchnia uprawy ziemniaków** wynosi około 0,5 mln ha i jest większa od ubiegłorocznej o 6,9%.

Szacuje się, że **plony ziemniaków** wyniosą 181 dt/ha i będą o 10 dt/ha (o 5,2%) niższe od ubiegłorocznych.

Zbiory ziemniaków ze względu na zwiększenie areału uprawy i mniejsze plony ocenia się na ok. 9,8 mln t, tj. o ponad 0,1 mln t (o 1,3%) więcej od ubiegłorocznych (łącznie ze zbiorami ziemniaków uprawianych w ogrodach przydomowych).

Ocenia się, że jakość bulw ziemniaków z tegorocznych zbiorów będzie niezbyt dobra z uwagi na nadmierne uwilgotnienie szczególnie gleb cięższych i plantacji położonych w zagłębieniach terenu.

Tabl. 3. Produkcja ziemniaków

Wyszczególnienie	2001-2005 ^{a)}	2009	2010 ^{b)}	
	w liczbach bezwzględnych			2009=100
Powierzchnia w tys. ha	813,0	508,0	543,2	106,9
Plony z 1 ha w dt	180	191	181	94,8
Zbiory w mln t	14,6	9,7	9,8	101,3

a) Przeciętne roczne b) Szacunek przedwinykowy.

Buraki cukrowe

Szacuje się, że **powierzchnia uprawy buraków cukrowych** w br. wynosi 218,9 tys. ha i jest o 9,5% większa od ubiegłorocznej.

Do siewów buraków cukrowych przystąpiono w bieżącym roku już w marcu, ale powszechnie prowadzono je do połowy kwietnia. W drugiej dekadzie kwietnia na znacznym obszarze kraju zakończono siewy buraków. Dobre uwilgotnienie gleby i wzrost temperatury powietrza i gleby w II połowie kwietnia spowodowały dobre wschody i rozwój roślin. W niektórych rejonach kraju poranne przymrozki hamowały wschody roślin. Nadmierne opady deszczu w maju i czerwcu powodowały podtapianie plantacji i pogarszanie warunków wegetacji buraków cukrowych. Utrudnione było zwalczanie chwastów, ochrona roślin przed chorobami i szkodnikami oraz stosowanie prawidłowego nawożenia. Buraki cukrowe w I dekadzie czerwca wytworzyły drugą parę liści właściwych i zatrzymały się w tej fazie wegetacji, oczekując na wzrost dobowych temperatur i spadek ilości wody w glebie. Poprawa pogody w końcu czerwca spowodowała intensywny rozwój roślin i wyrównanie stanu plantacji. W lipcu wystąpiły gwałtowne upały, które przyhamowały wegetację, a nawet spowodowały podsychanie liści. Nie miało to jednak większego wpływu na stan plantacji buraków.

Na polach pojawiło się znaczne zachwaszczenie upraw spowodowane słabą skutecznością stosowanych środków chwastobójczych oraz opóźnieniem zabiegów agrotechnicznych z powodu niemożności wjazdu sprzętem rolniczym na podmokłe pola.

Na zdecydowanej większości plantacji zachodziła konieczność wykonania trzykrotnie zabiegów herbicydowych. Poprawa warunków wilgotnościowych w końcu lipca i w sierpniu przyczyniła się do intensywnego wzrostu liści i korzeni buraków cukrowych. W końcu sierpnia na południowym wschodzie i w części centralnej kraju plantacje buraków cukrowych zostały zaatakowane przez chwościka. Wysoka temperatura i wilgotność powietrza sprzyjają rozwojowi tej choroby.

Zbiory buraków cukrowych szacuje się na ok. 9,7 mln t. tj. o ok. 10,7% mniej w porównaniu do zbiorów ubiegłorocznych, jednak dalszy korzystny dla wzrostu korzeni przebieg wegetacji może zwiększyć prognozowane zbiory.

W sierpniu i we wrześniu buraki cukrowe znajdowały się w fazie intensywnego przyrostu masy, co w przypadku dobrego nasłonecznienia i uwilgotnienia gleby w dalszym okresie wegetacji rokuje zwiększenie masy korzeni oraz zwiększenie zawartości cukru w korzeniach. Przy wysokiej obsadzie wynoszącej od 94 do 98 tys. roślin na 1 ha wzrost masy korzeni i zawartości cukru rokuje uzyskanie wysokiej produkcji cukru.

Siano łąkowe

Do zbioru drugiego pokosu siana łąkowego przystąpiono lokalnie w drugiej dekadzie lipca, a sianokosy z powodu deszczy i nadmiernego uwilgotnienia gleby przeciągnęły się aż do I dekady września. Początkowo brak opadów sprzyjał szybkiemu suszeniu skoszonych traw.

Pierwszy pokos zbierano ze znacznym opóźnieniem, na niektórych łąkach wykonywano go jeszcze na początku lipca. Lipiec i sierpień były miesiącami intensywnego przyrostu biomasy roślinności łąkowej pod zbiory II pokosu.

W sierpniu po obfitych opadach powodujących nadmierne uwilgotnienie łąk oraz brak możliwości wjazdu na łąki i dojazdu do kompleksów łąkowych rozmokłymi drogami obserwowano przerastanie, wyleganie i podgniwanie zbyt długo nieskoszonych traw.

Na gorszą jakość siana II pokosu miały więc wpływ:

- niemożność skoszenia i dosuszenia roślinności łąkowej z powodu ciągłych opadów;
- utrudnienia w prowadzeniu zabiegów agrotechnicznych spowodowane nadmiernym uwilgotnieniem łąk położonych w obniżeniach terenowych;
- niski poziom nawożenia użytków zielonych.

Niekorzystnie na wysokość plonowania II pokosu traw wpłynęło znaczne opóźnienie w wielu rejonach kraju zbioru I pokosu.

Niekorzystna pogoda w końcowym okresie zbioru II pokosu traw uniemożliwiająca

dosuszenie siana powodowała, że rolnicy w większym stopniu sporządzali sianokiszonki.

Wstępnie szacuje się, że plony II pokosu z łąk w przeliczeniu na siano wyniosły 16,7 dt/ha i były o ok. 2,9% niższe od ubiegłorocznych.

We wrześniu warunki wzrostu roślinności na trwałych użytkach zielonych były nadal korzystne. Dostateczne uwilgotnienie gleby powodowało intensywny wzrost biomasy pod zbiory III pokosu siana łąkowego.

Warzywa gruntowe

W bieżącym roku siewy warzyw gruntowych rozpoczęły się później niż w latach przeciętnych. Warunki atmosferyczne w kwietniu na ogół sprzyjały wschodom roślin, jednak ich dalszy rozwój był spowolniony z powodu niskich, jak na tę porę roku, temperatur powietrza oraz nadmiernego uwilgotnienia gleby. Nadmierne uwilgotnienie utrudniało prowadzenie zabiegów agrotechnicznych, a także siewy późniejszych odmian warzyw. Obfite opady deszczu zwłaszcza w maju i w czerwcu w wielu rejonach kraju spowodowały podtopienia upraw, a na terenach leżących wzdłuż Wisły i Odry powodzie. Na części podtopionych terenów stosowano przesiewy warzyw gruntowych. Z kolei brak opadów deszczu i wysokie temperatury utrzymujące się od trzeciej dekady czerwca aż do ostatniej dekady lipca przyczyniły się do szybkiego wyczerpywania się zapasów wody w glebie, co nie sprzyjało dalszej wegetacji roślin. Kolejna fala obfitych opadów deszczu występująca w wielu rejonach kraju w końcu lipca, w sierpniu i na początku września spowodowała, że ponownie wystąpiło nadmierne uwilgotnienie gleby, a nawet podtopienia upraw. Warunki agrometeorologiczne w bieżącym sezonie wegetacyjnym nie sprzyjały dobremu plonowaniu warzyw gruntowych, wpływały także na zwiększenie występowania chorób i szkodników oraz utrudniały prowadzenie zabiegów ochrony roślin. Dla niektórych gatunków i odmian warzyw gruntowych, zbieranych w późniejszym terminie, poprawa warunków agrometeorologicznych może mieć wpływ na niewielki wzrost plonowania, a co za tym idzie wzrost produkcji w porównaniu do obecnych szacunków.

Ocenia się, że przy zmniejszonej w porównaniu do roku ubiegłego powierzchni uprawy warzyw gruntowych łączna ich produkcja w 2010 r. wyniesie niespełna 4,2 mln t i będzie niższa o 13,0% od produkcji roku poprzedniego. Przewiduje się, że zbiory wszystkich podstawowych gatunków warzyw gruntowych, będą niższe od uzyskanych w roku ubiegłym. Dla większości gatunków będzie to wynikiem przede wszystkim słabszego plonowania oraz w mniejszym stopniu także skutkiem ograniczenia arealu ich uprawy. Najsłabsze plony

w porównaniu do roku ubiegłego zanotowano dla warzyw kapustnych i cebuli, natomiast najlepsze dla warzyw ciepłolubnych (pomidorów i ogórków).

Tabl. 4. Zbiory warzyw gruntowych

Wyszczególnienie	2001 - 2005 ^{a)}	2009	2010 ^{b)}	
	w tys. t			2009=100
Ogółem	4653	4810	4182	87,0
kapusta	1365	1276	1081	84,7
kalafior	205	225	201	89,3
cebula	701	708	560	79,2
marchew jadalna	861	913	785	86,0
buraki ćwikłowe	365	351	322	91,8
ogórki	280	256	246	96,1
pomidory	235	265	254	95,8
pozostałe ^{c)}	641	815	732	89,8

a) Przeciętne roczne. b) Szacunek przedwzrostkowy. c) Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar, szparagi, koper i inne.

Owoce z drzew

Drzewa owocowe przezimowały na ogół dobrze, z wyjątkiem nieznacznych uszkodzeń pąków kwiatowych, szczególnie moreli i brzoskwiń. Warunki wegetacji dla drzew i krzewów owocowych były jednak w bieżącym roku bardzo trudne i miały niekorzystny wpływ na plonowanie większości gatunków. Zaobserwowano ponadto nasilenie występowania chorób i szkodników, a utrudnione warunki prowadzenia oprysków (duża częstotliwość opadów) uniemożliwiały bardzo często ochronę upraw sadowniczych. Wilgotna pogoda w dalszym okresie wegetacji przyczyniła się do rozwoju chorób grzybowych. Kwitnienie drzew owocowych było obfite, lecz z uwagi na stosunkowo niskie temperatury i opady deszczu w czasie kwitnienia obserwowano słaby oblot pszczół. Występujące w okresie kwitnienia nocne przymrozki lokalnie uszkodziły kwiaty i niekorzystnie wpłynęły na zawiązywanie owoców. W przypadku wiśni wystąpił szczególnie duży opad zawiązków. Na obniżenie zbiorów miało także wpływ przedłużające się utrzymywanie nadmiaru wilgoci w glebie, a także późniejsza susza glebowa. W wielu rejonach wystąpiły lokalnie silne gradobicia, powodując znaczne uszkodzenia owoców. Owoce z tegorocznych zbiorów mogą być gorszej jakości także z uwagi na występowanie chorób i szkodników oraz niesprzyjające, wręcz ekstremalne, warunki wzrostu (nadmierne opady deszczu, długotrwały brak opadów, ekstremalne temperatury powietrza).

Według przedwysokowego szacunku zbiory owoców z drzew w bieżącym roku wyniosą niespełna 2,5 mln t, będą o ponad 20% niższe od wysokich zbiorów uzyskanych w 2009 roku i o ponad 10% niższe od średniej z lat 2001 – 2005. W porównaniu do roku ubiegłego przewiduje się spadek produkcji wszystkich gatunków owoców z drzew, a największy dla moreli, gruszek, czereśni, śliwek i wiśni. Zaobserwowano duże zróżnicowanie w plonowaniu pomiędzy odmianami, szczególnie w przypadku śliw i jabłoni. Obecnie szacuje się, że produkcja jabłek będzie o blisko 20% niższa od ubiegłorocznej i osiągnie poziom ok. 2,1 mln ton. Słabsze owocowanie zanotowano między innymi u odmian: Idared, Ligol, Jonagold i jego sportów. Zbiory gruszek i czereśni ocenia się na poziomie o prawie 27% niższym od ubiegłorocznych – według obecnego szacunku zbiory gruszek wyniosą niespełna 61 tys. t, a czereśni wyniosły 37 tys. ton. Tegoroczną produkcję śliwek i wiśni szacuje się na poziomie o ponad 23% niższym niż w 2009 r. - zbiory śliwek ocenia się na około 92 tys. t, a wiśni na około 145 tys. ton. Sady wiśniowe po tegorocznych zbiorach są w bardzo złej kondycji, część z nich będzie być może wymagała wykarczowania. Łączna produkcja moreli, brzoskwiń i orzechów włoskich została oceniona na niespełna 25 tys. t, tj. o blisko 19% mniej od ubiegłorocznej, przy czym spadek produkcji moreli wyniósł blisko 33%.

Tabl. 5. Zbiory owoców z drzew

Wyszczególnienie	2001 - 2005 ^{a)}	2009	2010 ^{b)}	
	w tys. t			2009=100
Ogółem	2762	3100	2465	79,5
jabłonie	2325	2626	2105	80,2
grusze	79	83	61	73,4
śliwy	114	121	92	76,3
wiśnie	177	189	145	76,6
czereśnie	43	51	37	73,4
pozostałe ^{c)}	24	30	25	81,3

a) Przeciętne roczne. b) Szacunek przedwysokowy. c) Morele, brzoskwinie, orzechy włoskie.

Owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych

Szacuje się, że zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych wyniosą w bieżącym roku ok. 528 tys. t, tj. o 3,3% mniej niż w roku ubiegłym. Według przedwysokowego szacunku niższe od ubiegłorocznych będą zbiory większości podstawowych gatunków owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych, z wyjątkiem malin, których produkcja może być nawet wyższa od bardzo wysokiej uzyskanej w 2009 r. W produkcji malin

coraz większego znaczenia nabiera uprawa maliny jesiennej. Przewiduje się, że łączne zbiory malin w bieżącym roku wyniosą ok. 87 tys. t, tj. o 6,5% więcej niż w roku poprzednim. Zdecydowanie wyższe od ubiegłorocznych będą również zbiory aronii, która w poprzednim roku plonowała słabo. Natomiast największy spadek produkcji w porównaniu do roku poprzedniego (około 12%) szacuje się dla truskawek, których okres zbiorów był w tym sezonie wegetacji skrócony. Ponadto część plantacji uległa podtopieniu. Łączną produkcję truskawek ze zbiorów letnich i jesiennych ocenia się na 174 tys. ton. W ostatnim sezonie wegetacji zmniejszeniu uległy także zbiory agrestu. Niższa w bieżącym roku była też produkcja porzeczek, zwłaszcza czarnych. Tegoroczne zbiory porzeczek szacuje się na około 194 tys. t.

Tabl. 6. Zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych

Wyszczególnienie	2001 - 2005 ^{a)}	2009	2010 ^{b)}	
	w tys. t			2009=100
Ogółem	475	546	528	96,7
truskawki	179	199	174	87,7
maliny	51	82	87	106,5
porzeczki	181	196	194	98,8
agrest	22	16	15	94,1
pozostałe ^{c)}	41	53	58	108,5

a) Przeciętne roczne. b) Szacunek przedwzrostowy. c) Aronia, borówka wysoka i inne.